

Psykiatriudspil

Kommentar af Ask Svejstrup, sekretariatsleder i SAND

(Kommentaren er bragt i Altinget d. 9/4 2025)

Social – og boligminister Sophie Hæstorp Andersens mantra på pressemødet, hvor psykiatriudspillet blev præsenteret, "ingen skal udskrives til ingenting", er sød musik i mine ører. Det adresserer nemlig problemet med, at folk med psykiske problemer udskrives fra psykiatrien, selv om de er langt fra stabiliserede og i øvrigt ikke har nogen steder at tage hen. Det skulle også adressere det evindelige problem, der for mere end et årti siden blev døbt "de svære overgange" og omhandler både overgangen fra region til kommune og overgangen mellem systemer eller tilbud internt i kommuner og regioner.

Selvom der har været fokus på problemet i mange år, er problemet stadig yderst velkendt for hjemløse, så at tro det løses af nuværende udspil vil være naivt, som det også blev sagt på pressemødet. Men dog er der flere konkrete tiltag, som giver anledning til at tro på at kløfterne kan mindskes og broerne mellem systemerne kan gøres bredere.

Vi ser alt for mange hjemløse, der udskrives fra psykiatrien uden at være klar til at stå på egne ben.

Ask Svejstrup, sekretariatsleder i SAND

Tiltrængte afklaringspladser

For det første er der etablering af afklaringspladser, hvor man kan komme efter man er blevet udskrevet fra sygehuspsykiatrien, men ikke har noget sted at tage hen. Her kan man få hjælp indtil et mere permanent tilbud kan tage over, hvad end det kan være. Ideen er, at den hjemløse ikke selv skal tage ansvar for at finde rundt i vores komplekse hjælpesystem, men have hjælp til det. En erkendelse, der længe

har ladet vente på sig.

Der er ingen tvivl om, at det er en ambition, at afklaringspladser udbredes til alle kommuner, men om det er noget kommunen SKAL tilbyde eller om de KAN tilbyde det, er vist op til nærmere forhandling. I udspillet, såvel som på pressemødet, blev der lagt op til, at der SKAL laves pladser, og nu hvor der følger penge med, er der håb om at kommunerne gør som tiltænkt.

Og pladserne er tiltrængte. Vi ser alt for mange hjemløse, der udskrives fra psykiatrien uden at være klar til at stå på egne ben. Der skal ikke herske tvivl om at SAND – De hjemløses landsorganisation også på dette område, går ind for at kommunerne forpligtes til at levere, SKAL levere.

Psykiatrien må komme til de hjemløse

For det andet skal det opsøgende gadeplansarbejde styrkes. Det gælder både det eksisterende gadeplansarbejde i kommunerne, hvor relationen til hjemløse borgere, skal bruges til at hjælpe dem videre til de rigtige tilbud eller den rigtige hjælp, og det gælder på psykiatriområdet: Hvis patienterne ikke kan komme i psykiatrien, må psykiatrien komme til dem. Det er en god idé. Hjemløse efterspørger psykiatriske gadeplansteam og der har været gode erfaringer med det, der er i Region Hovedstaden, som er de eneste jeg kender til.

Hjemløse kan selv hive fat i dem og socialarbejderne kan hive fat i dem, når de ser en hjemløs, hvor hovedet "spinner lidt for meget rundt".

Fremskudt lægehjælp

For det tredje skal der være faste læger på herberger, så hjemløses adgang til lægehjælp bliver lettere. Vi ved at hjemløse ikke kommer så meget til læge som de burde. Det er en god idé at lette adgangen til lægehjælp og fange somatiske lidelser i opløbet. Et møde med lægen kan også være en adgangsbillet til psykiatrien; set i dette lys, er det også en god idé.

Lidt kontroversielt er forslaget også, når man ser på stat og kommunes ønske om at hive så meget indhold ud af herbergerne så muligt for at få prisen på herbergsopholdet ned. Der arbejdes sideløbende med disse initiativer med en plan for at lave takstlofter – væsentlig lavere end i dag, forstås – på herberger og forsorgshjem, for at gøre det umuligt at tilbyde faglig relevant hjælp. Netop som en konsekvens af at både stat og kommune mener, der bliver tilbud ydelser, som ikke hører hjemme på et herberg. Sundhedsydelser er en af de ydelser, som der for tiden slås hårdt ned på fra tilsynets side – efter pres fra myndighederne, så hvordan det skal lykkedes at tilknytte læger til herberger og forsorgshjem i praksis bliver spændende at følge.

Det er en god idé at lette adgangen til lægehjælp og fange somatiske lidelser i opløbet. Et møde med lægen kan også være en adgangsbillet til psykiatrien; set i dette lys, er det også en god idé.

ASK svejstrup, SAND om regeringens psykiatriudspil

I psykiatriudspillet omtales også botilbudsteams på socialpsykiatriske botilbud, som giver behandling til de borgere på botilbuddet, der får psykiatrisk behandling, så de kan få denne på botilbuddet frem for at skulle møde op på et sygehus. Det arbejdes styrkes.

Den model burde også tilbydes herberger og forsorgshjem, hvor andelen af beboere med psykiske problemer bare stiger og stiger. Når tilsynene samtidig afskærer stederne fra at tilknytte psykiatere og psykologer, og ikke mener, at herbergerne må administrere folks medicin, er der stadig mange uløste problemer, som udspillet ikke adresserer, hvilket er ærgerligt, når der er gode faglige takter og en anseelige pose penge med til at realisere planen. Og ikke mindst til tiltrængt blik for at flytte hjælpen ud hvor en stor del af de svageste modtagere er; på gaden.

Læs mere om psykiatriudspillet [her](#)